

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів
з дисципліни
«Інтелектуальна власність»

Харків
ХНАДУ
2010

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

До друку і в світ дозволяю
Перший проректор

І.П. Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи студентів
з дисципліни
«Інтелектуальна власність»

Укладач

О.Б. Селезньова

Відповідальний за випуск

Завідувач кафедри
економічної теорії та права

(Л.М.Яворська)

Харків
ХНАДУ
2010

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів
з дисципліни
«Інтелектуальна власність»
(для всіх спеціальностей)

Затверджено методичною
радою університету,
протокол №_____ від _____ р.

Харків
ХНАДУ
2010

Укладач: О.Б. Селезньова

Кафедра економічної теорії та права

1. ВСТУП

Навчальна дисципліна “Інтелектуальна власність” запроваджена у вищих навчальних закладах для підготовки магістрів та спеціалістів згідно із Наказом Міністерства освіти та науки України від 20.10.2004 року № 811 за рахунок вибіркової частини змісту освіти.

Предметом учбової дисципліни “Інтелектуальна власність” є система правових відносин щодо регулювання прав інтелектуальної власності, майнових та особистих немайнових прав авторів, підстави їх виникнення, здійснення та захисту.

Мета вивчення курсу полягає у підготовці майбутніх фахівців для самостійного вирішення професійних завдань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з інтелектуальною власністю.

Головні завдання навчальної дисципліни полягають у формуванні у студентів системи знань, а також отримання практичних навичок та уявлень, необхідних для здійснення творчої діяльності та захисту своїх майнових та особистих немайнових прав як в Україні так і поза її межами.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- поняття інтелектуальної власності та систему права інтелектуальної власності;
- принципи та джерела авторського права;
- процедуру патентування об'єктів промислової власності;
- нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;
- поняття та види захисту і охорони об'єктів інтелектуальної власності

вміти:

- використовувати джерела права інтелектуальної власності;
- захищати своє авторське право та суміжні права;
- розраховувати економічну вартість об'єктів інтелектуальної власності;
- патентувати винаходи, корисні моделі та промислові зразки;
- здійснювати захист своїх порушених прав.

Методичні особливості читання курсу “Інтелектуальна власність” полягають у вивченні норм чинного українського законодавства, вмінні їх застосування та спрямованості на виховання культури фахівця. Читання дисципліни спирається на раніше вивчену дисципліну “Правознавство” і використовується при підготовці до модульного контролю.

Для формування системи знань та уявлень застосовується цикл лекцій згідно з існуючою тематикою та семінарські (практичні) заняття, а також з проведенням індивідуальних консультацій.

Навчальна лекція - це логічно завершений, науково - обґрунтований і систематизований вигляд певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідністю, засобами наочності та демонстрацією дослідів.

Семінарське заняття – це організаційна форма навчального заняття, на якому викладач організує обговорення із студентами питань з тем, визначених робочою програмою. Семінарські заняття проводяться у формі вирішення задач, дискусій, тренінгів, рольових ігор, «мозкових атак», обговорення, кейс-методів (метод аналізу конкретних ситуацій), презентацій та т.і.

Самостійна робота студентів – одна з форм організації навчання, основна форма оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час за розкладом.

Поточний та підсумований контроль знань і вмінь здійснюється у формі:

- оцінювання знань студентів у процесі семінарських занять;
- оцінювання виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання;
- проведення проміжного (поточного) контролю;
- проведення підсумкового (модульного) контролю.

Усі види занять розроблено відповідно до положень Болонської декларації.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1.

Поняття і система інтелектуальної власності

Вступ до дисципліни “Інтелектуальна власність”.

Відносини, що складаються у сфері інтелектуальної власності. Сутність інтелектуальної власності. Співвідношення власності та інтелектуальної власності. Поняття права інтелектуальної власності та етапи його розвитку. Значення права інтелектуальної власності. Сутність права інтелектуальної власності.

Право інтелектуальної власності в об’єктивному сенсі. Право інтелектуальної власності в суб’єктивному сенсі. Результати творчої діяльності як об’єкти правовідносин та їх взаємозв’язок.

Інші результати діяльності як об’єкти права інтелектуальної власності. Поняття та ознаки об’єктів інтелектуальної власності.

Національні джерела правового регулювання права інтелектуальної власності та їх види. Конституція України - як основне джерело регулювання права інтелектуальної власності. Цивільний кодекс України як джерело регулювання права інтелектуальної власності. Проблеми удосконалення механізму приватноправового регулювання права інтелектуальної власності. Чинне законодавство України про інтелектуальну власність. Закон України “Про авторське право та суміжні права” та його основні положення. Закон України “Про охорону прав на винаходи та корисні моделі”, його структура та зміст. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів та послуг" та його основні положення. Інші законодавчі акти України про інтелектуальну власність. Укази Президента України щодо охорони інтелектуальної власності. Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України. Накази та інструкції Державних підприємств «Українське агентство з авторських і суміжних прав», «Український інститут промислової власності», «Інтелекзахист» та Інституту інтелектуальної власності і права. Стандарти у сфері інтелектуальної власності. Судова практика як невід’ємна частина джерел права інтелектуальної власності.

Види міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність. Багатосторонні угоди та їх види. Міжнародні договори, адміністративні функції яких виконує Всесвітня організація інтелектуальної власності. Міжнародні угоди держав-учасниць СНД.

Семінарські заняття

1. Поняття інтелектуальної власності та її значення в сучасному суспільстві.
2. Історія та еволюція промислової власності, еволюція авторського права.
3. Державна система правової охорони інтелектуальної власності
4. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.
5. Джерела правового регулювання права інтелектуальної власності та їх види.

6. Законодавство про інтелектуальну власність.

7. Поняття та ознаки об'єктів права інтелектуальної власності

Основні завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати співвідношення права власності і права інтелектуальної власності.
2. Ознайомитись з текстами основних міжнародних конвенцій та договорів у сфері інтелектуальної власності.
3. Життєвий цикл об'єктів права інтелектуальної власності.
4. Державний контроль у сфері інтелектуальної власності та його напрямки. Правове становище державних уповноважених у сфері Інтелектуальної власності.
5. Адміністративна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності.
6. Кримінальна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності.
7. Судовий порядок розгляду спорів про порушення прав інтелектуальної власності.
8. Виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності.

Задача

1. Суха звернувся до суду з позовом до Червоненко про захист її права на курсову роботу. В процесі розгляду справи суд виявив тотожність обох курсових робіт, які при провірці були повернені викладачем на повторне виконання як такі, що не мають самостійного характеру і є плагіатом. Курсова робота позивачки надійшла поштою в деканат 10.10.10 року з Львівської області, а на перевірку була представлена 16 жовтня цього ж року. Курсова робота Червоненко – жителя Харкова, подана 15.10.10 року і надійшла на кафедру 17 жовтня. Цього ж дня обидві роботи були передані на перевірку та рецензування. Відповідач стверджував, що роботу він писав із навчального посібника, це стверджувала і позивачка.

Суддя призначив літературну експертизу, яка дала висновок, що обидві роботи списані з одного навчального посібника і виконані незалежно одна от одної. В роботі є незначні тотожні відхилення від тексту першоджерела.

Визначить, що в даному випадку є об'єктом авторського права?

Чи виникає авторське право на курсову роботу?

Яке рішення слід винести по справі?

Модульний контроль

Заліковий модуль 1, змістовий модуль 1.

1. Творчість притаманна лише:
 - а) науково-дослідній організації;
 - б) ВУЗу;
 - в) людині.

2. Творчість притаманна у наступній сфері діяльності:

- а) промисловій;
- б) військовій;
- в) адміністративній;
- г) сімейній.

3. Інтелектуальна діяльність є результатом:

- а) розумової діяльності;
- б) фізичної діяльності;
- в) законотворчої діяльності.

Тема 2. **Авторське право**

Поняття авторського права: об'єкти авторського права, Суб'єкти авторського права. Зміст авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Виникнення та строки дії авторського права. Особливості охорони та використання деяких об'єктів авторського права: авторське право на письмові та усні літературні твори, авторське право на інтерв'ю, авторське право на комп'ютерні програми, авторське право на фотографічні твори, авторське право на аудіовізуальні твори, авторське право на твори архітектури. Правила державної реєстрація авторських прав. Вільне використання авторського права.

Семінарські заняття

1. Які об'єкти авторського права ви можете назвати?
2. Хто виступає суб'єктами авторського права?
3. У чому полягає зміст авторського права?
4. Розкрийте суть особистих немайнових прав суб'єктів авторського права.
5. Які майнові права належать суб'єктам авторських прав?
6. Які найбільш поширені способи порушення авторського права та суміжних прав ви можете назвати.
7. Правова охорона комп'ютерної програми.

Задачі

1. В пародії на стиль відомого поета пародист вказав деякі відомості з його особистого життя, а при її публічному виконанні кривлявся та гримасничав. Вбачаючи порушення своїх прав, поет подав позов до суду.

Проаналізуйте наведену ситуацію. Які відносини виникли? Чи порушені права поета?

2. Видавництво «Центрінформ» випустило серію брошур з тостами і піснями від Олексія Балдакова, куди без згоди авторів та їх правонаступників

включено їхні твори без виплати авторської винагороди. Дочка та внучка поета Льва Ошаніна заявила видавництву, а коли конфлікт не влад ось владнати, то звернулась з позовом до суду про компенсацію морального збитку на суму 2200 гривень.

Проведіть аналіз наведеної ситуації.

Основні завдання для самостійної роботи

1. Що таке авторська винагорода?
2. Які обмеження майнових прав автора передбачені національним законодавством та міжнародними актами у сфері авторських прав?
3. Скільки триває строк охорони авторських прав?
4. Які правові наслідки закінчення строку охорони авторських прав ви можете назвати?
5. Ознайомитись з текстом Закону України “Про авторське право та суміжні права”.
6. Поняття авторського права та сфера його дії.
7. Об'єкти, що охороняються авторським правом.
8. Виникнення та здійснення авторського права.
9. Особисті немайнові права автора.
10. Майнові права автора. Майнові права володільця.
11. Вільне використання твору.

Модульний контроль

Заліковий модуль 1, змістовий модуль 2.

1. Автору належать такі особисті немайнові права:
 - а)
 - б).....
 - в).....
2. Автор це.....
3. Авторське право у суб'єктивному розумінні – це..

Тема 3.

Суміжні права . Захист авторських та суміжних прав.

Поняття суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав. Особливості правової охорони суміжних прав : права виконавців , права виробників записів ,права організації ефірного мовлення. Вільне використання об'єктів суміжних прав . Виникнення та строк дії суміжних прав. Колективне управління авторським правом і суміжними правами . Захист авторського і суміжних прав: поняття захисту авторського і суміжних прав, цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав, кримінально-правові способи захисту авторського права і суміжних прав, адміністративно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав. Найбільш поширені способи порушення авторського

права і суміжних прав та боротьба з ними. Адміністративна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності.

Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

Юридична природа конфіденційної інформації (комерційної таємниці). Суб'єкти права на конфіденційну інформацію (комерційну таємницю) та їх правове становище. Захист прав осіб, що володіють конфіденційною інформацією (комерційною таємницею) в Україні.

Можливість та доцільність претензійного порядку задоволення вимог потерпілої особи. Судовий порядок подачі позовів, розгляду спорів про порушення прав інтелектуальної власності. Проведення експертиз зі справ, пов'язаних з охороною прав інтелектуальної власності. Заключення. Перспективи розвитку системи інтелектуальної власності в Україні. Оцінка міжнародних організацій стосовно системи охорони прав інтелектуальної власності в Україні.

Семінарські заняття

1. Які існують різновиди суміжних прав?
2. Які міжнародні угоди, що стосуються визнання суміжних прав, ви могли б назвати?
3. Які риси суміжних прав ви могли б назвати ?
4. З яких елементів складається знак охорони суміжних прав?
5. В яких випадках визнаються суміжні права виконавців в Україні?
6. Які найбільш поширені способи порушення авторського права та суміжних прав ви можете назвати.
7. Права виконавців, виробників фонограмі організацій мовлення та їх зміст.
8. Поняття охорони і захисту права інтелектуальної власності.
9. Засоби охорони авторських і суміжних прав.

Задачі

1. Композитор Р. звернувся до Київського суду міста Харкова з позовом до фірми грамзапису «Мелодія» про стягнення 98 тис. гривень за використання його 41 пісні. Пісні композитора були використані й в інших фонограмах. Під час судового розгляду позову з'ясувалось, що таким самим чином використовуються пісні й інших композиторів.

Чи є правопорушення?

У кого і які права виникають при виробництві фонограм?

Яка винагорода, кому і як розподіляється?

2. Під час передвиборної кампанії багато партій, рухів та окремих осіб свої пропагандистські заходи по телебаченню та радіомовленню супроводжували виконанням популярних пісень відомих поетів,

композиторів і співаків, аби привернути увагу глядачів і слухачів. Зазначені твори використовувались без дозволу їх авторів і без виплати авторської винагороди.

Чи правомірне таке використання?

Чи повинні користувачі сплачувати авторам і виконавцям винагороду?

Хто є користувачем зазначених творів?

Основні завдання для самостійної роботи

1. Чи можливе існування права виконавця, який виконав твір, щодо якого закінчився строк дії авторського права?

2. Чи має власник примірника фонограми право здавати його у прокат без одержання згоди володільця прав на фонограму?

3. У яких випадках можливе відтворення запису передачі ефірного або кабельного мовлення без згоди правоволодільця?

4. Які міжнародні угоди стосуються охорони суміжних прав?

5. Які положення Угоди ТРІПС, що стосуються охорони суміжних прав, знайшли відображення в національному законодавстві України?

Модульний контроль

Заліковий модуль 1, змістовий модуль 3.

1. Твір стає об'єктом правової охорони тільки за умови, що він відповідає таким вимогам:

а) твір має бути визнаний твором експертами агентства з охорони авторських прав;

б) твір має бути оригінальним, тобто таким, який ще невідомий суспільству, він не може бути повторенням уже відомого твору;

в) твір має бути виражений в такій об'єктивній формі, яку можуть сприймати інші та відтворювати її.

2. До об'єктів суміжних прав належать:

а) літературні та художні твори;

б) фонограми;

в) технічні відкриття;

г) виконання творів;

д) комерційні таємниці.

3. Суб'єктами суміжних прав є....

4. Виконавцю належать такі особисті немайнові права:

Тема 4.

Право інтелектуальної власності на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг

Право інтелектуальної власності на торговельну марку. Процедура реєстрації торговельної марки. Визнання торговельної марки добре відомою в Україні. Реєстрація торговельної марки. Комерційне найменування: загальна характеристика комерційного найменування, майнові права на комерційне найменування. Право інтелектуальної власності на зазначення

походження товару. Процедура реєстрації зазначення походження товару. Майнові права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Захист зазначення походження товару в актах міжнародного законодавства

Семінарські заняття

1. Знаки для товарів і послуг: поняття та охорона.
2. Способи комерціалізації інтелектуальної власності.
3. Майнові права інтелектуальної власності на географічне зазначення.
4. Визнання торговельної марки добре відомою в Україні.
5. Яким ознакам повинно відповідати позначення, щоб бути торговельною маркою?
6. Наведіть приклади класифікацій торговельних марок.
7. Які умови надання правової охорони торговельним маркам визначені чинним законодавством України?
8. Кому можуть належати майнові права на торговельні марки?

Основні завдання для самостійної роботи

1. Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.
2. Ознайомитись з текстом Закону України "Про охорону прав на знаки для товарів та послуг"
3. Що ви можете сказати з приводу колективного управління правами у зв'язку з домашнім перезаписом?
4. Які положення щодо організацій колективного управління закріплені в актах європейського законодавства?
5. Комерційна таємниця як об'єкт інтелектуальної власності.
6. Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.
7. Яким критеріям повинна відповідати торговельна марка, щоб бути визнаною добре відомою?
8. Які дії визнаються використанням знака для товарів та послуг?
9. Розкрийте суть права попереднього користувача на торговельну марку.
10. Які підстави для припинення та визнання недійсними прав інтелектуальної власності на торговельну марку передбачені чинним законодавством?

ЗАДАЧІ

1. В інтересах групи грузинських підприємців Антимонопольна служба Грузії звернулась до Антимонопольного комітету України із заявою, в якій вказала, що підприємці Грузії мають право на використання назви місця походження товару «Боржомі» при виробництві і реалізації мінеральної води із назвою «Боржомі».

Проведеними перевітками було встановлено, що декілька підприємств України без дозволу власника ліцензії чи уповноважених ними осіб для маркування своєї продукції – штучної мінеральної води – використовували на етикетках назву «Боржомі». Ці підприємства тут же давали порівняльні характеристики виробленої ними води і води із водами з Боржомських джерел.

Як слід кваліфікувати дану ситуацію? Чи є порушення у діях українських виробників штучної мінеральної води? Яке і хто повинен винести рішення по даному випадку?

2. В територіальне відділення Антимонопольного комітету України надійшла заява від ТОВ «Айсберг» про неправомірне використання його фірмової назви приватним підприємством «Айсберг» (ПП «Айсберг»).

Як було встановлено, ТОВ «Айсберг» отримало свою назву в момент його державної реєстрації як суб'єкта підприємництва 30 грудня 2004 року і спеціалізується на роздрібній торгівлі продовольчими товарами дитячого асортименту.

ПП «Айсберг» зареєстроване як суб'єкт підприємництва 27 січня 2007 року і спеціалізується на комісійній торгівлі непродовольчими товарами дитячого асортименту. Його власник до реєстрації був працівником ТОВ «Айсберг» і при реєстрації добре знав про існування однойменного підприємства та його спеціалізацію.

Як слід кваліфікувати дану ситуацію? Чи є порушення в діях власника ПП «Айсберг»? Яке і хто повинен винести рішення по даному випадку?

Модульний контроль

Заліковий модуль 2, змістовий модуль 3

1. Знак для товарів та послуг — позначення, за яким товари і послуги одних осіб _____ від товарів і послуг інших осіб.
2. суб'єктами права інтелектуальної власності на торговельну марку є :
 - а) члени родини;
 - б) фізичні особи;
 - в) державні службовці;
 - г) юридичні особи.
3. Відповідно до ст. 495 ЦК України майновими правами інтелектуальної власності на торговельну марку є:
 - а) право на _____ торговельної марки;
 - б) виключне право _____ торговельної марки;
 - в) виключне право _____ неправомірному використанню торговельної марки, в тому числі забороняти таке використання;
 - г) _____ майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

Тема 5.

Патентне право

Патентне право: поняття, предмет, принципи, джерела. Об'єкти патентного права. Об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права.

Зміст правовідносин у сфері патентного права: набуття прав на винаходи та корисні моделі, набуття прав на промисловий зразок, права та обов'язки власника патенту, порушення прав власника патенту. Оформлення патентних прав. Патентування винаходу і промислового зразка в іноземних державах. Правова охорона службових і секретних об'єктів патентного права. Захист патентних прав.

Семінарські заняття

1. Що входить до поняття «промислова власність»?
2. Розкрийте поняття патентного права.
3. Назвіть принципи патентного права.
4. У чому полягає об'єктивне та суб'єктивне розуміння патентного права?
5. Які джерела патентного права ви можете назвати?
6. Які акти міжнародного законодавства становлять основу патентного права?
7. Розкрийте основний зміст Договору про патентну кооперацію.
8. Винаходи та корисні моделі як об'єкти права інтелектуальної власності.
9. Об'єкти відкриття. Права авторів відкриттів.
10. правонаступники прав інтелектуальної власності. Спадкоємство інтелектуальних прав.
11. Заявка на видачу охоронного документа та вимоги щодо неї.
12. Формальна експертиза та її наслідки та експертиза по суті.
13. Поняття, ознаки і об'єкти винаходу. Види винаходів та їх правове значення.
14. Права і обов'язки винахідників службових винаходів.
15. Об'єкти, що визнаються винаходами.
16. Поняття та ознаки корисної моделі.

Задачі

1. Двоє співробітників заводу побутових приладів інженер-технолог і майстер розробили та застосували на виробництві засіб виготовлення ножиць. У продовж п'яти місяців застосування цього засобу була виявлена його висока ефективність. Автори розробки запропонували запатентувати розробку як винахід, але, не одержавши відповіді протягом двох місяців, подали заявку від власного імені. Притому з метою прискорення набуття виключних прав на створений ними засіб вони вирішили запатентувати його як корисну модель, посилаючись на порушення заявниками чинного законодавства.

Чи є вірним рішення, прийняте за заявою?

Якщо заявниками допущені порушення, назвіть їх та вкажіть, чи збереглася можливість їх усунення?

2. Троє конструкторів-винахідників створили корисну модель «Пристрій для демонтажу шин» і одержали патент. Співвласники патенту на

цю модель одержали пропозицію від акціонерного товариства про продаж патенту. Двоє з трьох співвласників висловили бажання продати свідоцтво на умовах, запропонованих акціонерним товариством, але третій співвласник проти цього заперечував, доводячи, що вони самі повинні вдосконалити модель і одержати патент на винахід, який пізніше може бути реалізований з більшою вигодою. Оскільки досягти домовленості не вдалося, власники патенту звернулися за консультацією до юриста.

Яке роз'яснення повинно бути надане винахідникам?

Які способи передачі патентних прав на використання запатентованих розробок передбачає чинне законодавство України?

Чи може корисна модель бути одночасно запатентована як винахід?

Основні завдання для самостійної роботи

1. Які об'єкти патентного права ви можете назвати?
2. Що законодавство розуміє під поняттям «винахід»?
3. Які об'єкти не є винаходами?
4. Дайте класифікацію винаходів.
5. Які умови патентоздатності винаходів ви можете назвати?
6. Чим корисна модель відрізняється від винаходу?
7. Що може бути об'єктом промислового зразка?
8. Які умови патентоздатності промислового зразка визначені чинним законодавством?
9. Держава як володілець прав інтелектуальної власності. Підстави набуття державою прав інтелектуальної власності.
10. Правове положення Державного агентства з авторських та суміжних прав, Комітету по захисту прав інтелектуальної власності (Патентного відомства).
11. Відмінність винахідницького права від патентного права.
12. Охоронні документи в праві промислової власності.
13. Поняття патенту та його види.
14. Патентні системи: заявочна, перевірочна, дослідницька, змішані.
15. Авторський договір.
16. Правове положення патентознавців. Вимоги щодо патентних повірених. Атестація патентних повірених. Повноваження повірених у справах інтелектуальної власності
17. Порядок отримання патенту на винахід та корисну модель.
18. Заявка на отримання патенту та її зміст. Реквізити заявки.
19. Права, що виникають з патенту.
20. Визнання патенту недійсним. Припинення дії патенту. Примусове відчуження патентних прав.

Модульний контроль

Заліковий модуль 2, змістовий модуль 5.

1. Патентне право в об'єктивному значенні — це сукупність правових норм, що регулюють майнові та _____ відносини у процесі створення і _____ винаходів, корисних моделей і промислових зразків.
2. Джерела патентного права:
 - а) Конституція України;
 - б) міжнародні стандарти ВОІВ;
 - в) кримінальний кодекс України;
 - г) судова практика.
3. Відповідно до ч. 2 ст. 459 ЦК України об'єктом винаходу може бути _____ або _____ у будь-якій сфері технологій.
4. Умови патентоздатності винаходу:
 - а) новизна;
 - б) принциповість;
 - в) винахідницький рівень;
 - г) промислова придатність;
 - д) переробка;
 - є) міжнародна визначність.

Ш. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна нормативна література:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
2. Цивільний Кодекс України: Коментар. – Харків: Одіссей, 2003. – 856 с.
3. Цивільно-процесуальний Кодекс України. Харків: Одіссей, 2003. – 224 с.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 // Офіційний вісник України. – № 21 від 08.06.2001.
5. Митний кодекс України. – Харків: Арсин, 2002. – 224 с.
6. Закон України “Про авторське право і суміжні права” //Відомості Верховної Ради України. – 1994, N 13, ст.64.
7. Закон України “Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акту від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року)” //Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 21. – С. 155.
8. Бернская конвенция об охране литературных и художественных произведений. Парижский акт от 24 июля 1971 г.
9. Закон України “Про охорону прав на винаходи та корисні моделі” // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – С. 32.
10. Закон України “Про охорону права на промислові зразки” // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – С. 34.
11. Закон України “Про охорону права на знаки для товарів та послуг” //Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – С. 36.

12. Закон України “Про охорону нових сортів рослин” // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 20. – С. 149.
13. Закон України “Про захист прав на топографії інтегральних схем” // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 26. – 272 с.
14. Закон України “Про міжнародні договори України” від 22 грудня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 10. – С. 45.
15. Указ Президента України “Про затвердження Положення про Державний комітет з питань науки і інтелектуальної власності” № 987/99 від 13 серпня 1999 р. // Офіційний вісник України. – 1999. – № 33.
16. Закон України “Про власність” від 26 березня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. - № 20. – С. 249.
17. Закон України “Про телебачення і радіомовлення” від 21 грудня 1993 року. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 10. – С. 43.
18. Закон України “Про кінематографію” від 13 січня 1998 року // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 22. – С. 114.
19. Закон України “Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні” від 16 листопада 1992 року. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – С. 1.
20. Закон України “Про інформацію” від 2 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – С.650.
21. Закон України “Про науково-технічну інформацію” // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 27. – С. 398.
22. Закон України “Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм” від 23 березня 2000 року // Урядовий кур’єр. –2000. – № 77.
23. Постанова Кабінету Міністрів України “Положення про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва” № 532 від 18 липня 1995 р. // Збірник Постанов Кабінету Міністрів. – 1995. – № 10. – С. 247.
24. Постанова Кабінету Міністрів України “Про мінімальні ставки авторської винагороди за використання творів літератури і мистецтва” № 784 від 18 листопада 1994 р. // Збірник Постанов Кабінету Міністрів. – 1994. – № 5. – С. 33.
25. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Правил роздрібної торгівлі примірниками аудіовізуальних творів та фонограм” № 1209 від 4 листопада 1997 року // Урядовий кур’єр. – 1997. – № 219.
26. Постанова Кабінету Міністрів України “Про перелік відомостей, що не складають комерційної таємниці” № 611 від 09.08.1993 р. // Збірник постанов Уряду України. – 1993. – № 12.
27. Указ Президента України “Про затвердження Положення про Державний комітет з питань науки і інтелектуальної власності” № 987/99 від

13 серпня 1999 р. // Офіційний вісник України. – 1999. – № 33.

28. Правила проведення експертизи заявки на винахід і корисну модель. Затверджені наказом Держпатенту України № 44 від 9 березня 1995 р.

29. Правила Складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель від 22 січня 2001 р. // Інтелектуальна власність. – 2001. – №3.

30. Полное собрание законов. – Т. XXXII. – № 25, 143.

31. Постановление ЦИК й Совнаркома СССР от 12 сентября 1924. – СЗ СССР. – 1924. – № 9. – Ст. 97.

32. Цивільний кодекс Української РСР. – Ст. 3.

33. ДСТУ 3574-97. Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення. – Чинний від 01.01.98. – Держстандарт України, 1997. – 6 с.

34. ДСТУ 3574-97. Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення. – Чинний від 01.01.98. – Держстандарт України, 1997. – 14 с.

35. Постанова Кабінету Міністрів України “Положення про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва” № 532 від 18 липня 1995 р. // Збірник Постанов Кабінету Міністрів України. – 1995. – № 10. – С. 247.

Додаткова література:

1. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах /За ред. А.С. Довгерта. – К.: Ін Юре, 2001. – 460 с.

2. Ананьева Е. Управление имущественными правами авторов на коллективной основе //Интеллектуальная собственность. – 1999. – № 6. – С. 84.

3. Андрощук Г.И., Работягова Л.И. Патентне право: правова охорона винаходів: Навч. Посібник. – К.: МАУП, 1999.

4. Интеллектуальная собственность: Словарь-справочник / Корчагин А.Д., Талянский В.Б., Полищук Е.П. и др. Под общ. Ред. Корчагина А.Д. – М.: Инфра-М, 1995. – 112 с.

5. Интеллектуальная собственность: Сборник типовых договоров. / Сост. Н.В. Лыжник, А.Г. Кукушкин. М., 1995.

6. Калятин В.О. Исключительная собственность. (Исключительные права). – М.: НОРМА, 2001. – 480 с.

7. Кузьмин Э.А. Правовая защита коммерческой тайны // Правоведение. – 1992.

8. Підпригора О.А. Деякі міркування з приводу захисту авторського права і суміжних прав // Вісник Ун-ту внутрішніх справ. – 1999. – № 6. – С. 110 – 114.

9. Підпригора О.А. Право інтелектуальної власності в проекті Цивільного кодексу України. – В кн.: 3 Всеукраїнська конференція “Стан

Кодифікаційного процесу в Україні: системність, пріоритети, уніфікація”. – Київ, 1993. – С. 43 – 44.

10. Підпригора О.О. Законодавство України про інтелектуальну Власність. – Х.: “Консум”, 1997. – 192 с.

11. Підпригора О.А., Підпригора О.О. Право інтелектуальної власності України: Навч. посібник для студентів юрид. вузів і фак. унів. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 336 с.

12. Права на результаты интеллектуальной деятельности. Авторское право. Патентное право. Другие исключительные права: Сборник норм, актов. – М.: ДЕ-ЮРЕ, 1994. – 624 с.

13. Право інтелектуальної власності: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред.. О.А. Підпригори, О.Д. Святоцько-го. – К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2002. – 624 с.

14. Гражданское право в вопросах и ответах. Учебное пособие. Под общей редакцией Е.О. Харитонов. Харьков, Одиссей, 2001.

15. Право интеллектуальной собственности: Конспект лекций в схемах / Ред.-изг. Д.И. Платонов. – М.: “Приор”, 1999. – 114 с.

16. Самоутуга В.А., Андреев С.С. Коммерческая тайна и ее защита. – М.: Внешторгиздат, 1992.

17. Шишка Р.Б. Правова охорона інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект. – Х: Нац. ун-т внутр. справ. – 2002. – 354 с.

18. Шишка Р. Інтелектуальна власність та підприємництво. В кн.: Мале підприємництво і менеджмент в Україні: публічні і правові засади. Збірник наукових праць. Київ, 1997. – С. 162 – 168.

19. Штика Р. Право інтелектуальної власності: погляд на проблему. //Право України. – 1999. – № 1. – С. 57-59.

20. Вчерашний Р.П. Патентно-информационные исследования в новых условиях хозяйствования // Проблемы совершенствования патентно-информационного обеспечения в условиях хозрасчета – М.: ВНИИПИ, 1989.

21. Право интеллектуальной собственности: Конспект лекций в схемах / Ред.-изг. Д.И. Платонов. – М.: “Приор”, 1999. – 114 с.

22. Дмитриева Ю., Москалев И. Патентный поиск в англоязычных полнотекстовых базах данных. // ИС. Промышленная собственность. “ 2001. “ №5. – с.47-55.

23. Использование патентной информации при подготовке аналитических обзоров, докладов и заключений о современном уровне и тенденциях развития техники на основе автоматизированного анализа состояния и динамики изобретательской активности (методические рекомендации). — М., ВНИИПИ, 1991.

24. Іваненко П. Створення спеціалізованої бази даних винаходів в Україні. // Інтелектуальна власність. – 2001. – №11 с. 21 – 25.

25. Киселева Т.С. Исследование технического уровня объектов техники на различных этапах их создания и освоения: Учебное пособие. – М.: ВНИИПИ, 1990. – 73 с.

26. Колесников А.П. Пособие по работе с официальными патентными бюллетенями. – М: ИНИЦ, 2002. – 128 с.
27. Кочеткова А. Міжнародний обмін патентною документацією. //Інтелектуальна власність. – 2001. – №7 с. 20 – 24.
28. Кравец Л.Г. Возможности использования патентно-ассоциированных источников информации в Интернете // ИС. Промышленная собственность 2001. – №5. – с. 52 – 58.
29. Кравец Л.Г. Возможности патентного поиска в STN // Патентное дело. – 1997. – №7. – с. 27-28.
30. Мельникова Л.И., Романова Н.И., Столяров А.М. Патентные исследования на различных этапах создания и освоения объектов техники: Учебное пособие. – М.: ВНИИПИ, 1987.
31. Кравец Л.Г. Воздействие общемирового сотрудничества на развитие национальных систем охраны ИС. – М: ИНИЦ, 2001. – 86 с.
32. Красовская А., Бернардская И. Государственная система охраны интеллектуальной собственности в Украине. //ИС. Промышленная собственность. – 2002. – №3. – с. 67 – 74.
33. Методические рекомендации по проведению патентно-конъюнктурных исследований. – М.:ВНИИПИ, 1990. – 40 с.
34. Ненахов Г.С., Кекишева Н.П., Максимова В.В. Патентная документация, предоставленная патентными ведомствами и ВОИС в Интернете. – М: ИНИЦ, 2001. – 144 с.
35. Парсяк В.Н., Рогов Г.К. Маркетинговые исследования: Учеб. пособие для студ. вузов. – 2. дораб. изд. – К.: Наукова думка, 2000. – 172с.
36. Патентная информация и патентные услуги. // Справочник. М: НПО “Поиск”, 1992. 57 с.
37. Патентні дослідження: Методичні рекомендації / За ред. В.Л.Петрова. – К.: Видавничий дім “Ін Юре”, 1999. – 264 с.
38. Ботуз С. Диалог с машиной: Интерактивные технологии и экспертиза объектов интеллектуальной собственности // Интеллектуальная собственность. – 1997. – № 5/6 – с. 17-24.
39. Парсяк В.Н., Рогов Г.К. Маркетинговые исследования: Учеб. пособие для студ. вузов. – 2. дораб. изд. – К.: Наукова думка, 2000. – 172с.
40. Цивільне та сімейне право України (навчально-практичний посібник). Харитонов Є.О. Харків, “Одіссей”, 2004.
41. Цивільне право України. Підручник. Є.О. Харитонов, Н.О. Саніахметова. Київ. Істина, 2003.
42. Гражданское право Украины. Учебное пособие. Слипченко С.А., Кройтор В.А., Эспада, Харьков, 2000.
43. Интеллектуальная собственность (Исключительные права). Учебник для вузов. В.О. Калатин. Москва, НОРМА, 2000
44. Право інтелектуальної власності. В.С. Дроб’язко, Р.В. Дроб’язко. Київ, Юрінком Інтер, 2004.